

Maturitná skúška 2012

**Správa
o výsledkoch externej časti a písomnej formy
internej časti
maturitnej skúšky**

z maďarského jazyka a literatúry

Mgr. Eva Péteryová

Bratislava 2012

OBSAH

Vysvetlivky	3
Úvod	4
1 Charakteristika testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	5
2 Výsledky testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	7
2.1 Úspešnosť testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	7
3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	12
3.1 Štatistické charakteristiky	12
3.2 Súhrnné charakteristiky položiek	14
3.3 Oblasti testu	16
3.3.1 Čítanie s porozumením	17
3.3.2 Jazyk	21
3.3.3 Literatúra	25
4 Vyhodnotenie PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry	29
4.1 Výber tém	29
4.2 Úspešnosť PFIČ	31
Záver	36
Použitá literatúra	38

Vysvetlivky

MS	– maturitná skúška
EČ	– externá časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	– písomná forma internej časti (maturitnej skúšky)
ÚFIČ	– ústna forma internej časti (maturitnej skúšky)
GYM	– gymnáziá
SOŠ	– stredné odborné školy
SŠ	– stredné školy
N	– veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
BA	– Bratislavský kraj
TT	– Trnavský kraj
TN	– Trenčiansky kraj
NR	– Nitriansky kraj
ZA	– Žilinský kraj
BB	– Banskobystrický kraj
PO	– Prešovský kraj
KE	– Košický kraj
Sig.	– obojstranná signifikancia, štatistická významnosť
MJL12	– označenie testu z maďarského jazyka a literatúry
<i>P.Bis.</i>	– Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
r	– korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	– príklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre
np	– národný priemer
Obťažnosť	– označuje obťažnosť testových položiek v zástupnom variante č. 5346

Úvod

Dňa 16. marca 2012 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským uskutočnila externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky z maďarského jazyka a literatúry (MJL).

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska.

Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Prvá kapitola správy prináša charakteristiku testu, jeho štruktúru.

V kapitole *Výsledky* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testu, kvantifikujeme štatistický súbor a prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska územného, zriaďovateľa školy, druhu školy, pohlavia a známky.

Kapitola *Interpretácia výsledkov* prináša položkovú analýzu, oboznamuje s celkovou úspešnosťou testu a žiakov v čítaní s porozumením a v jednotlivých oblastiach jazyka a literatúry. Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry (Juščáková, Z., 2012). V správe pracujeme a odvolávame sa na variant testu 5346 a Kľúč správnych odpovedí prislúchajúcim k tomuto variantu. Oba dokumenty sú zverejnené na www.nucem.sk.

Výsledky PFIČ interpretujeme v poslednej kapitole, kde hodnotíme výber tém a úspešnosť písomnej formy internej časti MS. Vychádzali sme zo Záverečnej správy zo štatistického spracovania PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry (Kšinantová, K., 2012).

V Závere sumarizujeme štatistické zistenia, hodnotenie výkonov populačného ročníka a meracieho nástroja.

1 Charakteristika testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Cieľom testu bolo preveriť pomocou produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Test bol určený maturantom všetkých druhov stredných škôl, ktorí sa pripravovali na maturitnú skúšku z maďarského jazyka a literatúry. Rešpektoval vyhlášku o ukončovaní štúdia na stredných školách a obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedal Cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry. Zohľadňoval predpísaný čas 90 minút, určený na trvanie testovania a predpísané bodové hodnotenie úloh, kde každá úloha mala váhu 1 bodu, spolu 64 bodov.

Test obsahoval 8 východiskových textov rôznej dĺžky a 64 testových úloh. Ku každému autentickému, prípadne upravenému textu, sa viazal súbor ôsmich otázok, z ktorých päť bolo uzavretých s alternatívnou možnosťou odpovede (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené, doplňovacie, ktoré vyžadovali krátku odpoveď.

Texty boli obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami, písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca žiakových skúseností. Obsahovali literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote, vyhovovali rozsahu vedomostí a skúseností žiakov.

V teste sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na celkové porozumenie textu, osvojenie literatúry, teórie literatúry, literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe a štylistiky, reči a jazyka v rozsahu Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z dvoch publicistických, jedného náučného textu, z troch textov z maďarskej a dvoch textov zo svetovej literatúry. Zastúpené boli texty lyrické a epické. Úlohy k jednotlivým textom v teste boli zoradené podľa náročnosti od najľahších po najťažšie, a to na:

- úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priraďovanie, zoradovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia), $w = 1$,
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie), $w = 2$,
- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov), $w = 3$.

Administrácia testov bola realizovaná podľa vopred stanoveného harmonogramu a organizačných pokynov na všetkých školách súčasne. Dopoludnia sa písala EČ MS a popoludní PFIČ MS. Administrátormi testov boli interní učitelia školy. Počas administrácie testov a pri hodnotení úloh s krátkou odpoveďou EČ MS externý dozor vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia predmetových maturitných komisií.

Žiaci písali riešenia úloh EČ MS na odpoveďové hárky. Originály škola odoslala na centrálnu vyhodnotenie, kópie zostali v škole.

Hodnotiteľmi úloh s krátkou odpoveďou EČ MS z maďarského jazyka a literatúry boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy, ktorí hodnotili podľa centrálne vypracovaných Kritérií na hodnotenie a podľa Kľúča správnych odpovedí.

2 Výsledky testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Do testovania v predmete maďarský jazyk a literatúra sa zapojilo 2 229 žiakov zo 61 škôl. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 77 percent, súkromné školy 14,8 percent a cirkevné školy 8,2 percent. Gymnázia boli zastúpené približne 40 percentami a SOŠ a konzervatóriá 60 percentami. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 127 viac ako chlapcov.

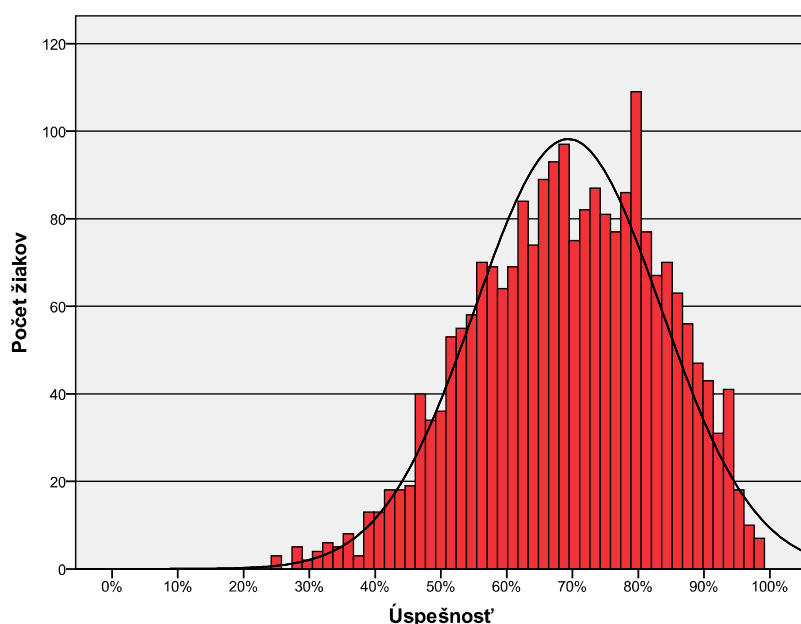
2.1 Úspešnosť testu EČ z maďarského jazyka a literatúry

Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre), z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obtiažnosť úlohy, získa riešiteľ jeden bod.

V teste EČ z MJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť **69,3** percent. Sedem žiakov dosiahlo maximálny priemer 98,4 percent, traja žiaci dosiahli minimálny priemer 25 percent.

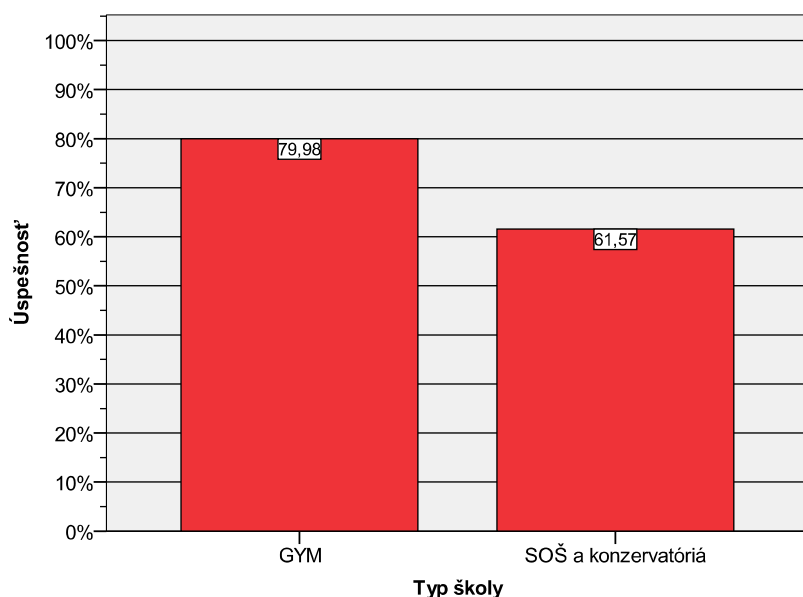
Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test
	MJL12
	Priemer
Počet testovaných žiakov	2229
Maximum	98,4
Minimum	25,0
Priemer	69,3
Štandardná odchýlka	14,1
Intervalový odhad úspešnosti populácie - dolná hranica	41,6
Intervalový odhad úspešnosti populácie - horná hranica	97,1
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,3
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - dolná hranica	68,8
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - horná hranica	69,9
Cronbachovo alfa	0,88
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	4,9
Intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka	9,6

Obr. 1 Výsledný histogram úspešnosti

➤ Úspešnosť podľa druhu školy

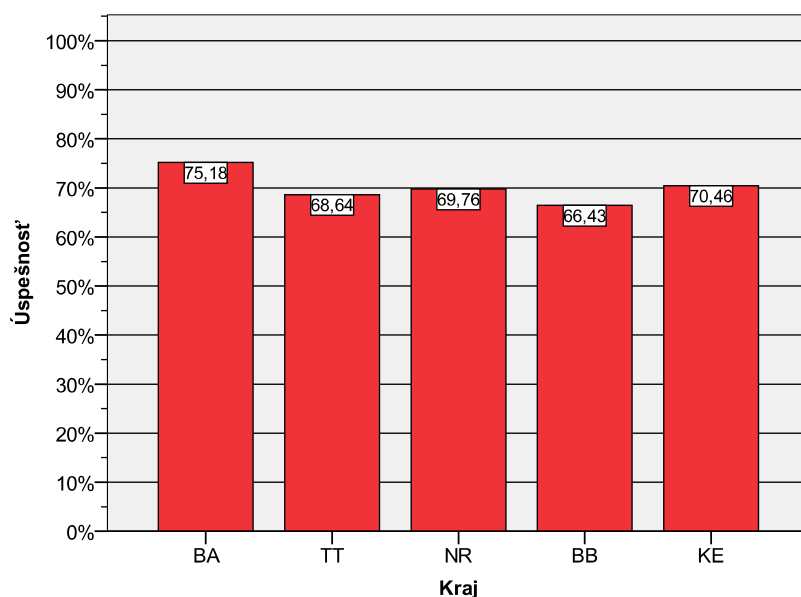
Obr. 2 Úspešnosť podľa druhu školy

Z hľadiska druhu škôl boli najúspešnejšie gymnáziá s takmer 80 percentami. Ostatné stredné školy dosiahli 61,6 percent, rozdiel je na úrovni silnej vecnej signifikancie ($r_{\text{GYM} \times \text{SOŠ}} = -0,643$). Rozdielnosť v priemernej úspešnosti sa v rámci uvedených druhov škôl dala očakávať vzhľadom na fakt, že gymnáziá pripravujú svojich absolventov na štúdium na vysokých školách. Musíme však konštatovať, že tento rozdiel sa prehĺbuje v neprospech SOŠ.

Tab. 2 Rozdiely v priemernej úspešnosti podľa druhu školy v rokoch 2009 – 2012

Rok	GYM	SOŠ	rozdiel
2012	80	62	18
2011	64	51	13
2010	68	55	13
2009	70	53	17

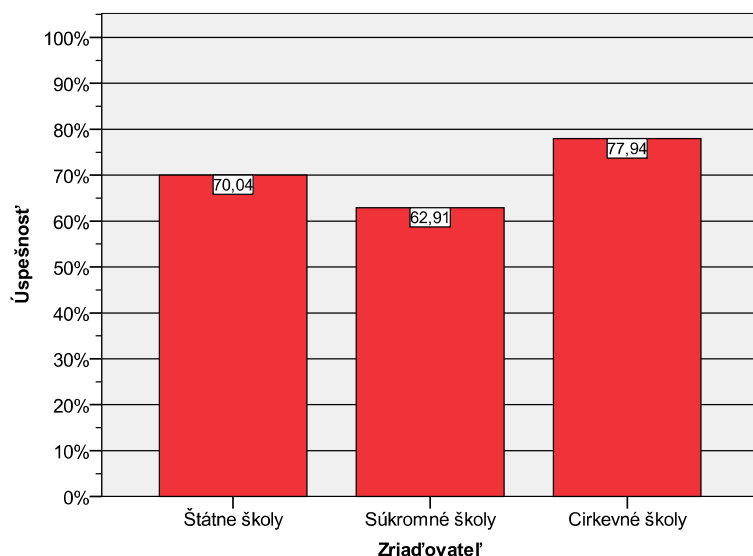
➤ Úspešnosť podľa krajov

Obr. 3 Úspešnosť podľa krajov

Z výsledkov štatistických analýz vyplýva, že najväčšie rozdiely v priemerných úspešnostiach v teste z MJL boli medzi Bratislavským a Banskobystrickým krajom. Rozdiel je na úrovni miernej vecnej signifikancie ($r_{BA*BB} = -0,285$).

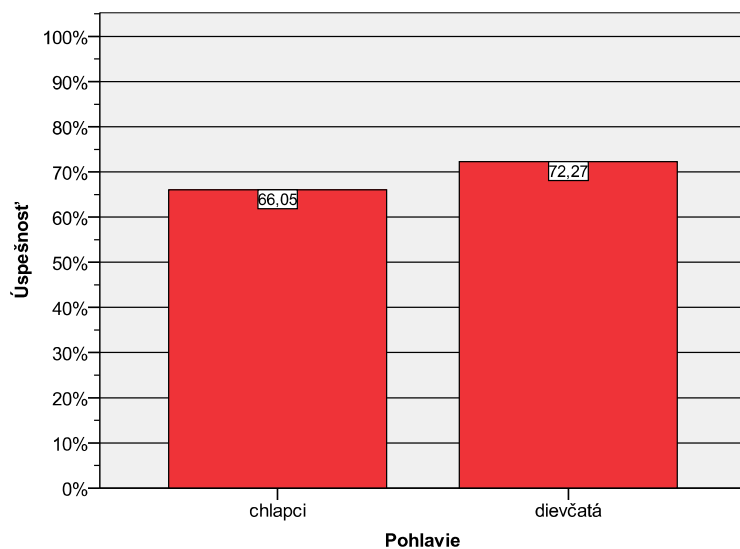
➤ Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Obr. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Málo proporčné rozdelenie početností medzi školami podľa zriaďovateľa sa odzrkadlilo v úrovni vecnej signifikancie. Výraznejšie sú rozdiely medzi priemernými úspešnosťami súkromných a cirkevných škôl na úrovni strednej vecnej signifikancie ($r_{S-C} = 0,469$). Ostatné rozdiely boli vecne signifikantné na veľmi miernej úrovni.

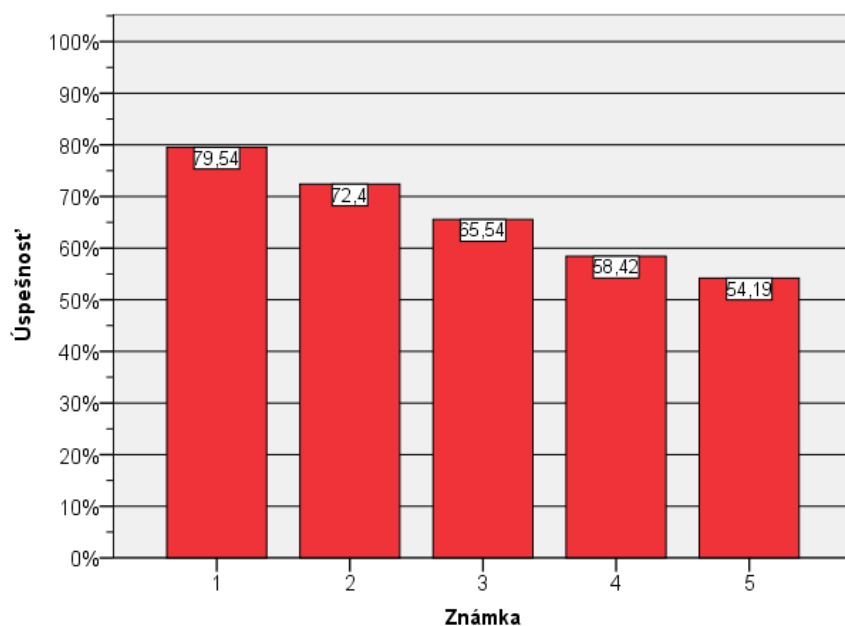
➤ Úspešnosť podľa pohlavia

Obr. 5 Úspešnosť podľa pohlavia

Lepší priemerný výkon dievčat sa líšil od priemerného výkonu chlapcov na veľmi miernej úrovni vecnej signifikancie ($r_{CH+D} = 0,219$). Rozdiely priemerných výkonov oboch skupín od národného priemeru boli na úrovni silnej až strednej vecnej signifikancie.

➤ Úspešnosť podľa známky

Obr. 6 Úspešnosť podľa známky

Priemerná známka súboru je 2,5. Korelácia úspešnosti a známky je silná ($r = -0,519$). Najväčšiu vecnú významnosť dosiahol rozdiel medzi jednotkármi a štvorkármi ($r_{1*4} = -0,671$) a jednotkármi a päťkármi ($r_{1*5} = -0,541$). Najvýraznejšie sa od národného priemeru líši priemerná úspešnosť jednotkárov ($r_{1*np} = 0,898$) a to na úrovni silnej vecnej signifikancie.

➤ Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Tab. 3 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	SOŠ a konzervatóriá	13	7	20
Spolu		13	7	20

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu EČ MS, nedosiahlo 20 žiakov (0,9 % z celého súboru). Boli to všetko žiaci zo SOŠ, gymnazisti boli všetci úspešní.

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania testu MJL (Juščáková, Z., 2012). Pri položkách s uzavretou odpoveďou vychádzame z analýzy distraktorov zo štatistickej správy. Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať, nakoľko v krátkom čase pri počte žiakov 2 229, ktorí sa zúčastnili MS nie je možné fyzicky zistiť odpovede žiakov z OH, čo je nevyhnutné k serióznej analýze.

3.1 Štatistické charakteristiky

Štatistické charakteristiky, ktoré použijeme pri interpretácii jednotlivých úloh, položiek testu, treba ponímať nasledovne:

Medzipoložková korelácia *P. Bis.* (*Point Biserial*) určuje vzťah medzi úspešnosťou riešenia konkrétnej jednej položky a úspešnosťou žiaka v riešení zvyšných položiek testu. Hodnoty *P. Bis.* v tabuľkách sa uvádzajú v stonásobku skutočnej hodnoty pre lepšiu čitateľnosť. Položky podľa *P. Bis.* rozdeľujeme do nasledovných skupín:

- záporná hodnota – položka nerozlišuje dobrých a slabých žiakov,
- hodnota okolo 0 – veľmi slabá rozlišovacia schopnosť,
- hodnota väčšia ako 25 – dobrá rozlišovacia schopnosť.

Úlohy s výberom odpovede sa vyhodnocujú v tabuľkách, kde v prvom riadku je hodnota *P. Bis.* každej možnosti, v druhom riadku podiel žiakov (*p*) a v treťom riadku počet žiakov (*N*), ktorí si vybrali danú možnosť. Žltou farbou je označený stĺpec so správnou odpoveďou. Posledný stĺpec (*X*) označuje žiakov, ktorí na úlohu neodpovedali. Položky s výberom odpovede hodnotíme podľa nasledovných kritérií:

1. podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu odpoveď, by mal byť najväčší,
2. hodnota *P. Bis.* pri správnej odpovedi by mala byť hodnota kladná, väčšia ako 20 (optimálne väčšia ako 25),
3. hodnota *P. Bis.* pri nesprávnej odpovedi (distraktore) by mala byť hodnota záporná.

Nedodržanie týchto kritérií je v tabuľkách farebne zvýraznené.

Úspešnosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili položku.

Obťažnosť položky je doplnkom úspešnosti položky do hodnoty 100 %. Položky podľa percentuálnej hodnoty obťažnosti rozdeľujeme do nasledovných skupín:

- extrémne obťažná položka → 100 % – 90 %,
- veľmi obťažná položka → 89,9 % – 80 %,
- stredne obťažná položka (okolo 50 % je optimálna) → 79,9 % – 20 %,
- veľmi ľahká položka → 19,9 % – 10 %,

- extrémne ľahká položka → 9,9 % – 0 %.

Obťažnosť testovej úlohy je dvojrozmerná. Jej cieľom nie je len zisťovať osvojenie si požadovaných vedomostí a zručností zahrnutých do obsahu vyučovania maďarského jazyka a literatúry, ale aj to, akú náročnú kognitívnu operáciu dokáže žiak zvládnuť.

Distribúcia úspešnosti vyjadruje vzťah medzi úspešnosťou položky a celkovou výkonnosťou žiaka. Interpretuje sa grafmi, ktoré majú na osi x rozdelenie žiakov do 10 výkonnostných skupín a na osi y priemernú úspešnosť danej položky v danej výkonnostnej skupine.

Citlivosť (rozlišovacia sila položky) je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Ak všetkých žiakov rozdelíme podľa vzostupnej úspešnosti do desiatich skupín (od 10 do 1), tak rozdiel úspešnosti najlepšej a najslabšej skupiny je hodnota citlivosti položky. Položky podľa citlivosti rozdeľujeme do nasledovných skupín:

- kritická citlivosť → záporná hodnota,
- nedostatočná citlivosť → 0 % – 10 %,
- nízka citlivosť → 10,1 % – 20 %,
- vyhovujúca citlivosť → nad 20 %.

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli žiadnu odpoveď.

Vynechanosť položky nastáva vtedy, ak žiak položku neriešil, ale niektorú z nasledujúcich ešte riešil.

Nedosiachnutosť položky vyjadruje skutočnosť, že žiak túto položku neriešil a zároveň neriešil ani žiadnu z nasledujúcich položiek.

Ak sa v štatistických výsledkoch vyskytuje extrémne ľahká alebo extrémne ťažká položka, resp. ak má položka niektoré nevyhovujúce ukazovatele, sú tieto hodnoty v štatistických tabuľkách farebne vyznačené.

3.2 Súhrnné charakteristiky položiek – variant 5346

Tab. 4 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	47,3	44,9	,00	,00	,00	27,9
2	12,2	29,3	,00	,09	,09	25,7
3	16,5	24,7	,00	,09	,09	21,8
4	37,9	55,8	,00	,54	,54	36,4
5	47,5	64,3	,00	,45	,45	40,7
6	11,5	27,5	,00	5,68	5,68	30,7
7	39,9	32,3	,00	4,24	4,24	17,6
8	32,1	50,9	,00	5,23	5,23	36,3
9	62,5	58,0	,00	,45	,45	36,6
10	39,1	45,9	,00	,09	,09	28,5
11	21,0	27,0	,00	,09	,09	19,0
12	15,8	29,7	,00	,36	,36	27,5
13	64,7	45,3	,00	,81	,81	26,7
14	24,7	54,0	,00	16,41	16,41	44,7
15	41,7	63,0	,00	3,34	3,34	41,2
16	17,8	42,8	,00	3,52	3,52	32,9
17	5,4	14,0	,00	,09	,09	20,0
18	18,8	15,7	,00	,09	,09	9,3
19	3,2	12,2	,00	,09	,09	27,0
20	10,6	22,5	,00	,09	,09	24,4
21	15,6	30,6	,00	,18	,18	25,8
22	6,4	12,6	,00	1,35	1,35	15,8
23	14,5	33,3	,00	5,50	5,50	33,9
24	52,4	74,3	,00	12,53	12,53	48,8
25	15,7	29,3	,00	,72	,72	22,8
26	10,7	10,3	,00	,00	,00	9,0
27	26,6	44,1	,00	,36	,36	27,7
28	29,9	43,2	,00	,72	,72	28,5
29	31,2	40,0	,00	,27	,27	24,3
30	26,6	45,9	,00	9,74	9,74	36,0
31	68,6	65,2	,00	43,10	43,10	47,5
32	21,3	53,1	,00	12,71	12,71	45,9

Tab. 5 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiachnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	9,6	22,5	,00	,09	,09	25,8
34	31,0	61,7	,00	,63	,63	41,9
35	34,1	68,0	,00	,63	,63	45,8
36	11,9	29,3	,00	,18	,18	31,1
37	19,2	36,9	,00	,27	,27	29,3
38	45,3	58,5	,00	6,04	6,04	37,7
39	69,4	46,7	,00	26,24	26,24	33,9
40	87,6	32,1	,00	26,96	26,96	31,4
41	63,9	36,7	,00	,90	,90	19,0
42	32,6	63,5	,00	,27	,27	42,4
43	22,0	49,5	,00	,63	,63	40,2
44	67,1	6,9	,00	,36	,36	2,8
45	35,8	45,4	,00	1,17	1,17	28,7
46	24,1	58,6	,00	17,94	17,94	48,4
47	34,8	65,3	,00	25,79	25,79	46,4
48	72,1	43,0	,00	30,57	30,57	28,7
49	27,8	14,8	,00	,54	,54	6,4
50	27,5	33,7	,00	,09	,09	22,2
51	9,6	26,1	,00	,36	,36	29,0
52	21,4	34,7	,00	,63	,63	25,5
53	22,2	32,4	,00	,63	,63	24,1
54	26,1	45,0	,00	11,81	11,81	32,9
55	34,7	54,0	,00	24,44	24,44	38,8
56	29,3	65,8	,00	22,09	22,09	50,3
57	33,5	55,4	,00	,99	,99	38,4
58	36,3	41,4	,00	,27	,27	26,8
59	4,4	11,7	,00	,00	,00	18,4
60	4,9	8,6	,09	,18	,27	13,3
61	8,8	18,5	,09	,27	,36	21,1
62	7,8	19,8	3,88	2,16	6,04	26,4
63	79,2	49,8	12,89	9,11	22,00	40,2
64	47,8	77,0	12,89	6,85	19,75	52,3

3.3 Oblasti testu

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách:

1. úspešnosť podľa jednotlivých oblastí,
2. úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách.

Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do troch oblastí:

1. čítanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje aj otázky zamerané na analýzu a interpretáciu textov,
2. jazyk: lexikológia, morfológia, štylistika, syntax, zvuková stránka jazyka, pravopis,
3. literatúra: literárna história, literárna teória.

Tab. 6 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Maďarský jazyk a literatúra		Test č. 5346
Čítanie s porozumením		1, 2, 3, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 33, 36, 37, 40, 43, 44, 45, 50, 51, 52, 53, 59, 60, 61, 62
Jazyk	Lexikológia	16, 18, 22, 23, 33, 54, 57
	Morfológia	35
	Štylistika (sloh)	6, 31, 39, 40
	Syntax	24, 38, 63
	Zvuková stránka jazyka	64
	Pravopis	15, 34, 58
Literatúra	Literárna história	4, 7, 8, 9, 14, 30, 31, 32, 41, 47, 55
	Literárna teória	5, 10, 42, 43, 46, 48, 49, 56

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich prekryv s čítaním s porozumením.

3.3.1 Čítanie s porozumením

priemerná úspešnosť **77,4 %** (gymnázia 84,6 %, ostatné stredné školy 72,2 %)

Čítanie s porozumením testovalo 33 úloh. Štyri úlohy mali tretí stupeň obťažnosti, skúšali žiakov, ako vedia aplikovať alebo využívať informácie z neznámeho textu. Dvadsaťjeden úloh malo druhý stupeň obťažnosti. Tieto úlohy boli zamerané na pochopenie alebo interpretáciu textu vlastnými slovami. Zvyšné úlohy mali prvý stupeň obťažnosti. V týchto úlohách museli žiaci preukázať, ako vedia využiť svoje vedomosti a zručnosti pri získavaní informácií. Špecifickým cieľom úloh bolo interpretovať a analyzovať známy aj neznámy text. Mali testovať myšlienkovú operáciu – reprodukcia, dedukcia, analýza, syntéza, tvorba hypotézy a triedenie. Trinásť úloh bolo podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek, čo znamená, že dosiahli obťažnosť medzi 79,9 – 20 percent. Desať úloh v pásme veľmi ľahkých, čo znamená, že dosiahli obťažnosť medzi 19,9 – 10 percent, a deväť úloh (č. 17, 19, 22, 33, 51, 59, 60, 61, 62) v pásme extrémne ľahkých položiek, ktoré dosiahli obťažnosť len od 3,2 do 9,6 percent. Jedna úloha vyšla ako extrémne ťažká (č. 40), pričom mala aj vyššiu neriešenosť. Osem úloh vykázalo nízku citlivosť, málo rozlišovali slabých a dobrých žiakov, pričom úloha č. 44 mala veľmi nízku hodnotu medzipoložkovej korelácie.

Najvyššiu úspešnosť zaznamenali žiaci v úlohách zameraných na určenie tvrdení, ktoré priamo vyplývajú z textu ukážky, na porozumenie myšlienky textu a orientáciu v texte.

Nižšiu úspešnosť žiaci vykazovali v úlohách č. 13, 40 a 44, v ktorých bolo nutné obsahovo analyzovať text, rozoznať výsmech, v úlohách vyžadujúcich náročnejšiu analýzu a interpretáciu textu, najmä poetického, kde bolo treba určiť autorský zámer. Problémy mali aj s určením útvaru publicistického štýlu.

V našej analýze poukážeme na úlohu (č. 13), v ktorej mali žiaci vydedukovať z textu autorský zámer – výsmech.

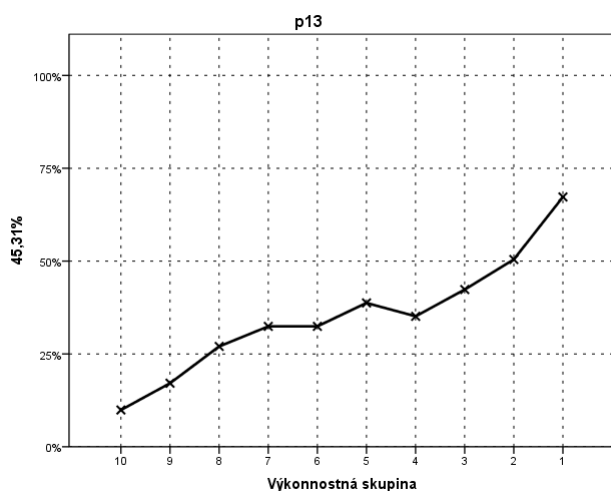
13 Állapítsa meg, hogy mit gúnyolt ki Voltaire a *Candide* című művében!

- A) a túlzó idealizmust
- B) a túlzó vallásosságot
- C) a túlzó pesszimizmust
- D) a túlzó felvilágosultságot

Tab. 7 Analýza distraktorov položky č. 13 s výberom odpovede

		A13	B13	C13	D13	X13
1	P. Bis.	,27	-,19	-,03	-,06	-,08
2	p	,35	,39	,18	,06	,01
3	N	391,00	435,00	203,00	70,00	9,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že aj keď si distraktor B zvolilo viac žiakov ako správnu odpoveď, išlo o žiakov celkovo v teste menej úspešných, keďže hodnota P. Bis. je záporná.

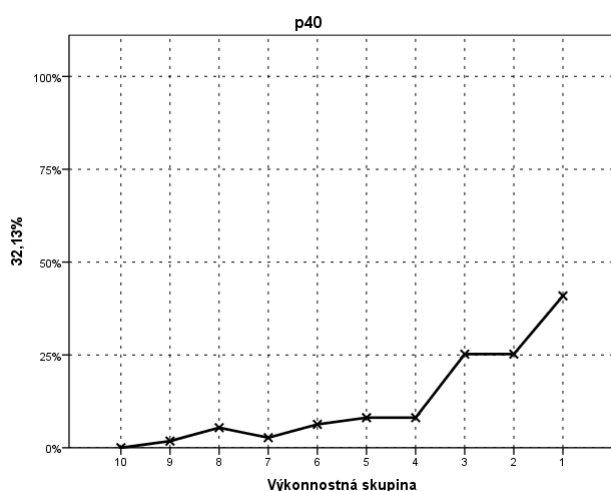
Obr. 7 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu môžeme vyčítať, že položka veľmi dobre rozlíšila žiakov v teste menej úspešných a dobrých žiakov, patrila medzi náročnejšie úlohy, aj najlepší žiaci v nej mali úspešnosť len okolo 70 percent.

Úloha č. 40 bola úloha s krátkou odpoveďou. Okrem čítania s porozumením vyžadovala od žiakov aj vedomosti zo štylistiky. Žiaci mali určiť žáner publicistického štýlu.

40 Írja le, hogy a publicisztikai stílus mely műfajába sorolná az 5. számú idézetet!

Správna odpoveď: recenzió/könyvismertetés/könyvbírálat

Obr. 8 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu možno vyčítať, že položka patrila medzi extrémne obťažné úlohy (bola najnáročnejšou úlohou v teste) a aj najlepší žiaci mali pri jej riešení problémy. Ich úspešnosť sa pohybovala iba okolo 40 percent. Citlivosť položky bola vyhovujúca – 32,13 percent. Úloha patrila aj do oblasti štylistiky.

Úloha č. 44 sa viazala na poetický text. Žiaci mali pochopiť autorský zámer, vydedukovať myšlienku básne.

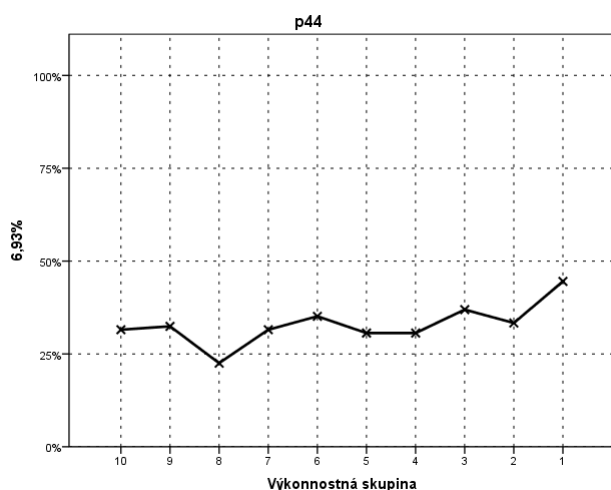
44 Határozza meg, miért követel a költő „zenét és muzsikát” a versekben!

- A) A versekkel nem szabad mást, csak jó kedvet sugallni.
- B) El akarja üzni a korra amúgy is jellemző mélabús hangulatot.
- C) Meg szeretné ismertetni az emberekkel a költőkben lappangó muzsikust.
- D) A versnek azt a hangulatot kell közvetítenie, amely az emberi tudat mélyén lappang.

Tab. 8 Analýza distraktorov položky č. 44 s výberom odpovede

		A44	B44	C44	D44	X44
1	P. Bis.	,10	-,03	-,13	,03	-,04
2	p	,25	,32	,10	,33	,00
3	N	274,00	351,00	115,00	365,00	4,00

Z analýzy je zrejmé, že distraktor A si zvolili aj niektorí celkovo v teste úspešnejší žiaci, preto je hodnota P. Bis. pri ňom kladná. Distraktor B si volilo ešte väčšie množstvo žiakov, avšak v tomto prípade išlo o žiakov celkovo v teste menej úspešných. Najviac žiakov správne označilo možnosť D.

Obr. 9 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu vyplýva, že úloha nevyhovujúco rozlíšila žiakov – všetky výkonnostné skupiny ju riešili s približne rovnakou úspešnosťou. Ani najlepší žiaci v nej nedosiahli úspešnosť 50 percent.

Úloha č. 45 k tomu istému poetickému textu, kde mali žiaci tak isto vydedukovať myšlienku posledného verša básne, vyšla v pásme strene ťažkých úloh.

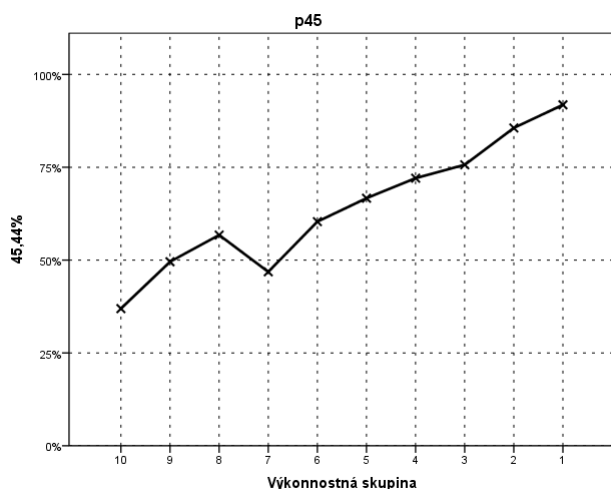
45 Értelmezze a 6. számú idézet utolsó sorában foglalt gondolatot: „A többi csak irodalom”!

- A) Más költők verseit többre tartotta, mint a saját, csak hangulatot közvetítő verseit.
- B) Költőként megfelelő hangulatot kell teremteni, hogy kalandos, vidám legyen a költemény.
- C) A zeneiséget, hangulatot nélkülöző versek csak üres szavak, amelyek elkerülik a lényegét.
- D) A versek, amelyek csak hangulatukban tükrözik a költő érzéseit, nem igazi irodalmi művek.

Tab. 9 Analýza distraktorov položky č. 45 s výberom odpovede

		A45	B45	C45	D45	X45
1	P. Bis.	-,12	-,15	,29	-,15	-,09
2	p	,05	,19	,64	,11	,01
3	N	55,00	209,00	712,00	120,00	13,00

Z analýzy vyplýva, že väčšina žiakov vybrala správnu odpoveď. Hodnota P. Bis. je vyhovujúca.

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Krivka citlivosti preukazuje vyhovujúcu rozlišovaciu silu položky. Úloha veľmi dobre rozlíšila žiakov, pričom v prípade ôsmej výkonnostnej skupiny mohlo ísť pri správnej odpovedi aj o tipovanie.

3.3.2 Jazyk

priemerná úspešnosť **61,2 %** (gymnázia 74,3%, ostatné stredné školy 51,6 %)

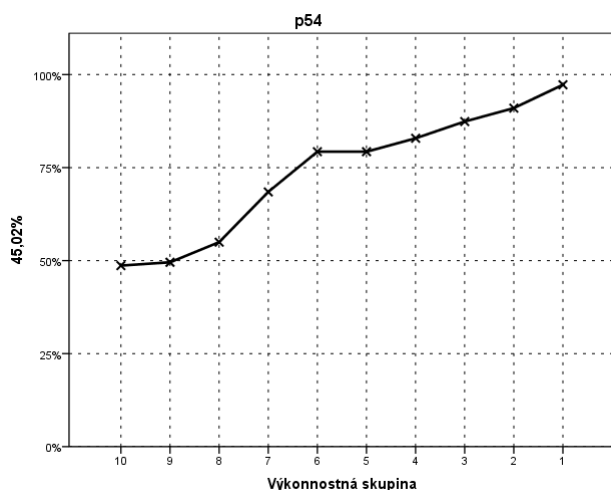
V **lexikológii** (7 úloh) dve úlohy mali druhý stupeň a päť úloh malo prvý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z lexikológie. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia a dedukcia. Dve úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek s vyhovujúcou citlivosťou, dve úlohy patriace aj do oblasti čítania s porozumením vyšli ako extrémne ľahké (č. 22 a 33), zvyšné úlohy vyšli ako ľahké.

Priemerná úspešnosť v lexikológii bola 81,3 percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 89,5 percent a ostatných stredných škôl 75,3 percent.

Najlepšiu rozlišovaciu schopnosť mala úloha č. 54, v ktorej mali žiaci jedným, prípadne dvomi slovami vysvetliť význam slova *pacifista* v maďarčine.

54 Babits elszánt pacifistaként volt ismert. Írja le egy, esetleg két szóval a *pacifista* szó magyar jelentését!

Správna odpoveď: háborúellenes (elfogadható: ellenzi a háborút/elítéli a háborút/ békét óhajtó)

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Na základe krivky citlivosti možno skonštatovať, že úloha mala vyhovujúcu citlivosť 45,0 percent a veľmi dobre rozlíšila žiakov. Aj žiaci v teste menej úspešní riešili túto otvorenú úlohu s úspešnosťou okolo 50 percent.

Morfológiu skúšala len jedna úloha s výberom odpovede (č. 35), ktorá mala prvý stupeň obťažnosti. Jej špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z morfológie, testovala myšlienkovú operáciu – analýza. Podľa štatistických ukazovateľov bola v pásme ľahkých položiek.

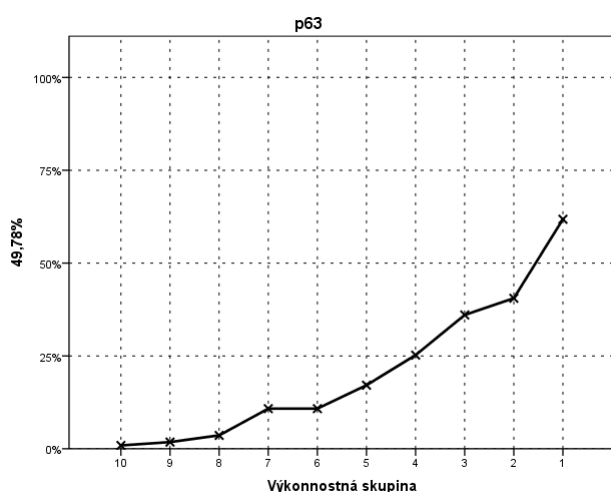
Priemerná úspešnosť v morfológii bola 66,4 percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 83,4 percent a ostatných stredných škôl 54,0 percent.

V **syntaxi** (3 úlohy) mali všetky úlohy druhý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti zo syntaxe. Testovali myšlienkovú operáciu – aplikácia. Podľa štatistických ukazovateľov boli v pásme stredne obťažných položiek. Otvorená úloha č. 63 však mala obťažnosť 79,2 %, bola druhá najťažšia v teste, skúšala typ súvetia. Všetky úlohy mali vyhovujúcu citlivosť, veľmi dobre rozlišovali žiakov.

Priemerná úspešnosť v syntaxi bola 41,6 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií priemernou úspešnosťou 59,8 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť iba 28,3 percent. Oblasť syntaxe bola pre žiakov SOŠ a konzervatórií najproblematickejšia.

63 Írja le a lehető legpontosabban, hogy milyen viszony van a grafikon feletti összetett mondat második és harmadik tagmondata között!

Správna odpoveď: alárendelő, minőségjelzői / alárendelő, kijelölő jelzői, elfogadható: alárendelő, jelzői

Obr. 12 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

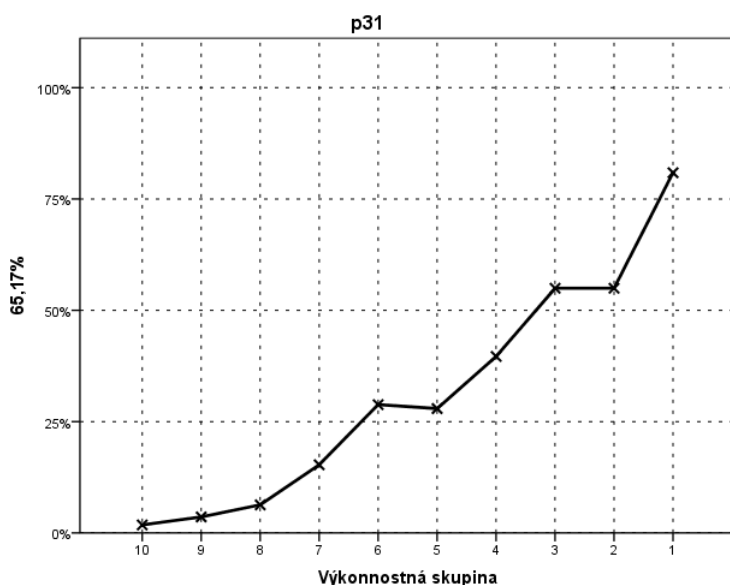
Krivka citlivosti svedčí o dobrej rozlišovacej schopnosti položky, pričom najlepšie boli rozlíšení najlepší žiaci, ktorí túto náročnejšiu úlohu riešili s úspešnosťou okolo 65 percent.

V oblasti **štylistika/sloh** test obsahoval 4 úlohy, z toho mala jedna obťažnosť na prvom stupni, zvyšné úlohy mali obťažnosť na druhom stupni. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti zo štylistiky. Testovali myšlienkovú operáciu – aplikácia, analýza a dedukcia. Jedna úloha vyšla na základe štatistických ukazovateľov ako ľahká, dve boli na úrovni strednej obťažnosti a jedna úloha patriaca aj do oblasti čítania s porozumením vyšla ako veľmi obťažná (č. 40). Všetky úlohy mali vyhovujúcu citlivosť a dobre rozlíšili žiakov. Otvorené úlohy č. 31, 39 a 40 mali zvýšenú neriešenosť – od 26,2 do 43,1 percent.

Priemerná úspešnosť v štylistike bola 40,5 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s 53,6 percentami, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 30,9 percent.

31 Írja le, hogy melyik középkori latin nyelvű alkotással rokonítható Kölcsey Ferenc *Parainesis* című írása a mű jellege, műfaja szerint!

Správna odpoveď. I. István intelmei Imre herceghez / Szent István Intelmei, elfogadható: Intelmek Imre herceghez / István: Intelmek / Szent István Intelmek

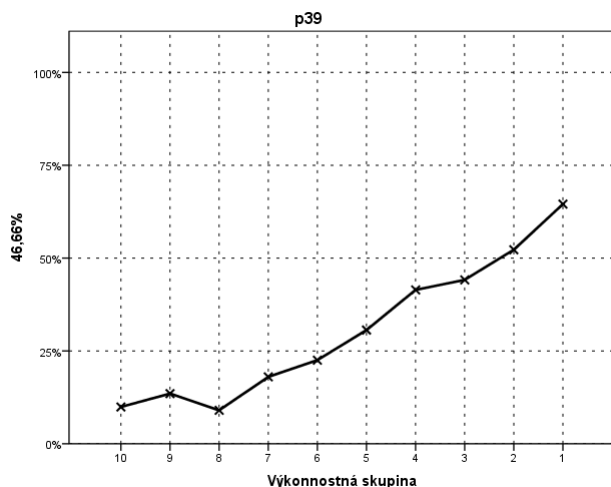

Obr. 13 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu možno vyčítať, že úloha, v ktorej mali žiaci napísať názov latinského diela zo stredoveku žánrovo podobného dielu z ukážky, napriek vysokej vynechanosti 43,1 percent veľmi dobre rozlíšila žiakov celkovo v teste úspešných od žiakov celkovo v teste menej úspešných, pričom najvýraznejšie boli rozlíšení žiaci desiatej a prvej výkonnostnej skupiny.. Najlepší žiaci riešili úlohu s úspešnosťou okolo 80 percent. Úloha mala najvyššiu neriešenosť 43,1 %.

39 Nevezze meg azt a stílusréteget, amelynek kedvelt műfaja az esszé!

Správna odpoveď: tudományos stílus / szakmai stílus, elfogadható: tudományos-szakmai

Obr. 14 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

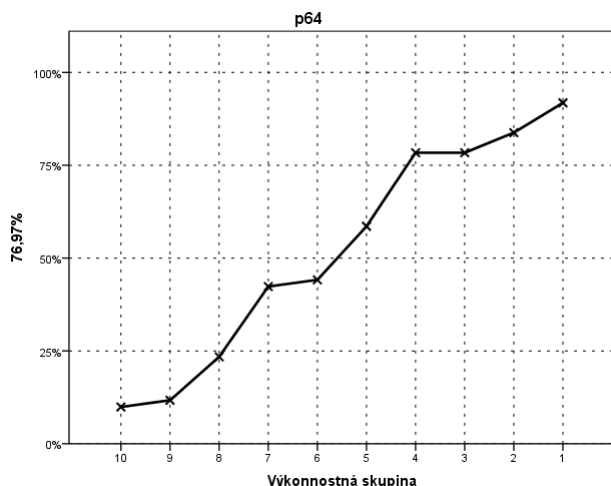
Krivka citlivosti svedčí o vyhovujúcej rozlišovacej sile položky (46,7 %). Žiaci celkovo v teste úspešní riešili túto otvorenú úlohu, ktorá skúšala štýl ukážky, s úspešnosťou okolo 65 percent, úloha patrila teda medzi náročnejšie.

V oblasti **zvuková stránka jazyka** s priemernou úspešnosťou 50,3 percent mala úloha č. 64 druhý stupeň obťažnosti. Jej špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z fonetiky. Testovala myšlienkovú operáciu – aplikácia. Skúšala spodobovanie. Podľa štatistických ukazovateľov bola v pásme stredne obťažných položiek 47,8 percent s vyhovujúcou citlivosťou 77,0 percent, ktorá vynikajúco rozlišovala žiakov. Úloha mala mierne zvýšenú neriešenosť (19,8 %).

Zo zvukovej stránky jazyka žiaci gymnázií dosiahli 73,1 percent a žiaci ostatných stredných škôl 33,6 percent. Rozdiel medzi priemernou úspešnosťou žiakov rôznych druhov škôl je veľmi veľký – takmer 40 percent.

64 A lehető legpontosabban határozza meg a 8. számú idézet utasításában olvasható „abból” szóban a mássalhangzó-változás (mássalhangzók egymásra hatásának) fajtáját!

Správna odpoveď: jelölt teljes hasonulás, elfogadható: írásban jelölt teljes hasonulás

Obr. 15 Distribúcia úspešnosti a citlivost'

Krivka citlivosti preukazuje veľmi dobrú citlivosť, položka rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín.

V oblasti **pravopis** s priemernou úspešnosťou 63,3 percent (3 úlohy) mala jedna úloha tretí stupeň obťažnosti, dve úlohy mali druhý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z ortografie, testovali myšlienkovú operáciu – aplikácia. Všetky úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek, vykázali vyhovujúcu citlivosť a mali veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť. Položka č. 15 patrila medzi otvorené úlohy, zvyšné dve úlohy (č. 34 a 58) boli uzavreté.

Z pravopisu boli tiež úspešnejší gymnazisti so 78,4 percentami. Žiaci ostatných stredných škôl dosiahli z pravopisu priemernú úspešnosť 52,3 percent.

3.3.3 Literatúra

priemerná úspešnosť **61,3 %** (gymnázia 75,0 %, ostatné stredné školy 51,2 %)

V oblasti **literárna história** (11 úloh) malo šesť úloh prvý, päť úloh druhý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z dejín literatúry. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia a dedukcia. Na základe štatistických ukazovateľov žiadna úloha nevyšla ako ľahká či veľmi obťažná, všetky úlohy vyšli v pásme strednej obťažnosti s vyhovujúcou citlivosťou. Úloha č. 31 patrila aj do oblasti štylistiky, kde sme sa jej už venovali. S najväčšou úspešnosťou riešili žiaci úlohu č. 30 a 32, ktoré sa viazali k ukážke 4, v ktorých mali žiaci názov ukážky vyjadriť v maďarčine a určiť, komu autor dielo venoval. Väčšiu obťažnosť vykazovali úlohy č. 9, 31 a 41, ktoré skúšali literárne smery a autorov.

Priemerná úspešnosť v literárnej histórii bola 60,3 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 74 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 50,3 percent.

Literárna teória (8 úloh) mala štyri úlohy na prvom a štyri na druhom stupni obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia a dedukcia. Všetky úlohy patrili medzi stredne obťažné položky. Vyše 30 percent žiakov neriešilo úlohu č. 48, vyše 22 percent neriešilo úlohu č. 56. Všetky úlohy mali vyhovujúcu citlivosť a veľmi dobre rozlíšili žiakov. Najúspešnejší boli žiaci v úlohách č. 42 a 46, ktoré skúšali umelecké prostriedky a fonetický zápis. Najväčšie problémy im robila otvorená úloha č. 48, v ktorej mali žiaci identifikovať symbol.

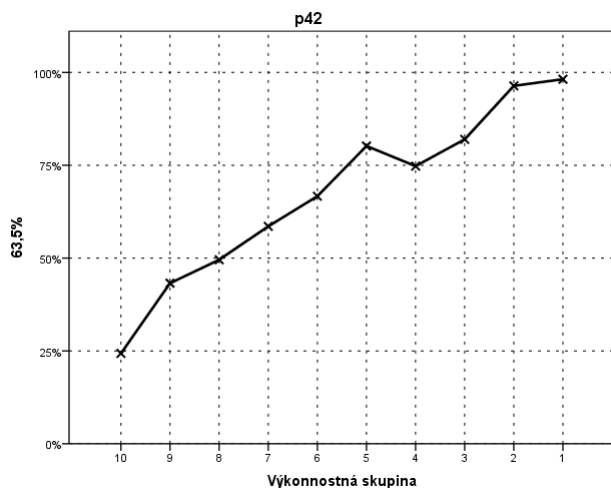
Priemerná úspešnosť v literárnej teórii bola 62,6 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 76,4 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 52,5 percent.

- 42** Jelölje meg azt a poétikai jelenséget, amikor az egyik verssorban kezdődő mondat tovább folytatódik a következő sorban, ahogyan ez a 6. számú idézetben is látható!

Tab. 10 Analýza distraktorov položky č. 42 s výberom odpovede

		A42	B42	C42	D42	X42
1	P. Bis.	-,26	-,34	,42	,01	-,06
2	p	,16	,11	,67	,06	,00
3	N	172,00	119,00	747,00	68,00	3,00

Z analýzy vyplýva, že väčšina žiakov správne volila odpoveď C. Hodnota P. Bis. pri distraktore D je kladná, čo znamená, že hoci si ho zvolilo najmenej žiakov, boli medzi nimi aj žiaci celkovo v teste úspešnejší, ktorí sa ním nechali zmiast.

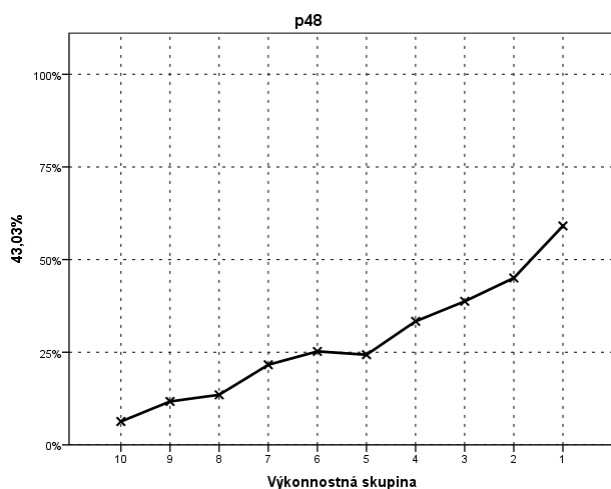

Obr. 16 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Krivka citlivosti svedčí o vyhovujúcej rozlišovacej sile položky. Úloha dobre rozlíšila žiakov.

48 Írja le idegen szóval azt a költői eszközt /szóképet/, amely Verlaine és költőtársai verseiben jelenik meg egy-egy érzés vagy kimondhatatlan, elvont fogalom megragadására!

Správna odpoveď: szimbólum

Obr. 17 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Krivka citlivosti dokazuje, že položka s vyhovujúcou citlivosťou 43 percent veľmi dobre rozlíšila celkovo v teste úspešných žiakov od tých, ktorí boli v teste úspešní menej. Avšak aj najlepší žiaci riešili úlohu s úspešnosťou pohybujúcou sa iba okolo 60 percent. Otvorená úloha patrila k náročnejším položkám.

Tab. 11 Úspešnosť žiakov podľa druhu školy v jednotlivých oblastiach

MJL	Priemer		
	Druh školy		
	GYM	ostatné	spolu
Čítanie s porozumením	84,6	72,2	77,4
Jazyková zložka	74,3	51,6	61,2
Zvuková stránka jazyka	73,1	33,6	50,3
Pravopis	78,4	52,3	63,3
Lexikológia	89,5	75,3	81,3
Morfológia	83,4	54,0	66,4
Syntax	59,8	28,3	52,8
Štylistika	53,6	30,9	40,5
Literárna zložka	75,0	51,2	61,3
Literárna história	74,0	50,3	60,3
Literárna teória	76,4	52,5	62,6

4 Vyhodnotenie PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Cieľom PFIČ je preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. PFIČ je riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Testovali sa ňou zručnosti ako formálne členenie písomného prejavu, dodržanie obsahu, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.

Hodnotenie PFIČ MJL riadili vedúci predmetovej komisie na jednotlivých školách. Hodnotiteľmi boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii maďarský jazyk a riadili sa pokynmi vedúceho PK a Pokynmi na hodnotenie PFIČ MS, pričom rešpektovali obsah Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry. PFIČ každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia.

Pri hodnotení PFIČ MJL sa hodnotitelia riadili kritériami na hodnotenie, podľa ktorých hodnotili vonkajšiu formu, vnútornú formu a celkový dojem. Maximálny počet bodov za vonkajšiu formu a celkový dojem bol 4 body. Vnútorná forma sa členila na päť častí – obsah, kompozícia, jazyk, pravopis, štýl – maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov za vnútornú formu bol 20 bodov, za celú PFIČ 28 bodov (100 percent).

PFIČ MJL MS mohli žiaci písať 150 minút, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Zvolili si tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Témy písomnej formy internej časti boli vyhlásené v Slovenskom rozhlase v deň konania externej časti MS. Boli vylosované z troch obálok, z ktorých každá obsahovala 4 rôzne zadania.

4.1 Výber tém

Údaje sme dostali o 2 213 žiakoch zo 61 škôl, ktorí mali kompletne ohodnotené všetky oblasti PFIČ.

Témy PFIČ MS 2012

1. Miben merül ki a mai ember erőszak-ellenessége?

(Elmékedés az emberiség jövőjéről a médiákban közvetített konfliktusok kapcsán)

Kde sa stráca snaha dnešného človeka v boji proti násiliu?

(Úvaha o budúcnosti ľudstva v súvislosti s konfliktmi vysielanými v médiách)

2. Mit és miért olvasok szívesen?

(Fejtegetés az olvasás, a kultúra jellem- és emberformáló szerepről)

Čo a prečo čítam rád?

(Výklad o úlohe čítania a kultúry pri formovaní človeka a jeho charakteru)

3. A hagyományos életforma és értékrend változása napjainkban (Leírás)

Zmena tradičnej formy života a hodnotového rebríčka v súčasnosti (Opis)

4. „Egy nemzet sem tehette addig magáévá a bölcsességét, valameddig a tudományokat a maga anyanyelvébe bé nem húzta.“ Bessenyei György

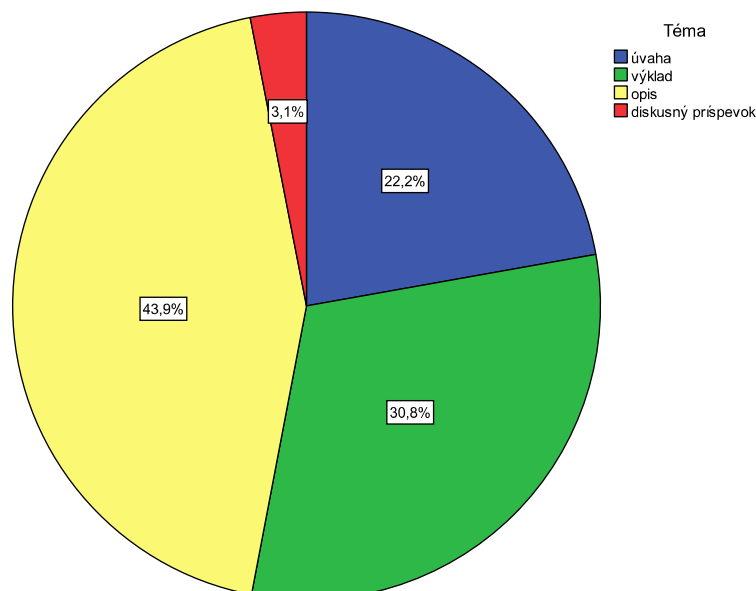
(Vitacikk az anyanyelv szerepéről, valamint a más népek nyelve iránti tiszteletről)

„Ani jeden národ si nemohol osvojiť múdrosť, pokiaľ si vedy do svojho materinského jazyka nevtiahol.“ György Bessenyei

(Diskusný príspevok o úlohe materinského jazyka a o úcte k jazyku iných národov)

Tab. 12 Výber tém

	Početnosť	%
úvaha	491	22,2
výklad	682	30,8
opis	972	43,9
diskusný príspevok	68	3,1
spolu	2213	100,0

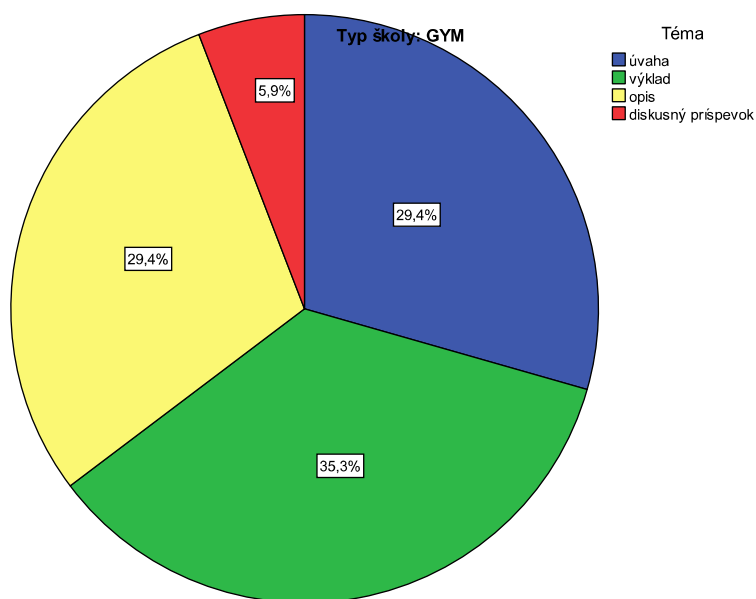
Obr. 18 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém

Medzi najčastejšie vyberanú tému patrilo opis (43,9 % žiakov), najmenej si žiaci vybrali diskusný príspevok (3,1 % žiakov).

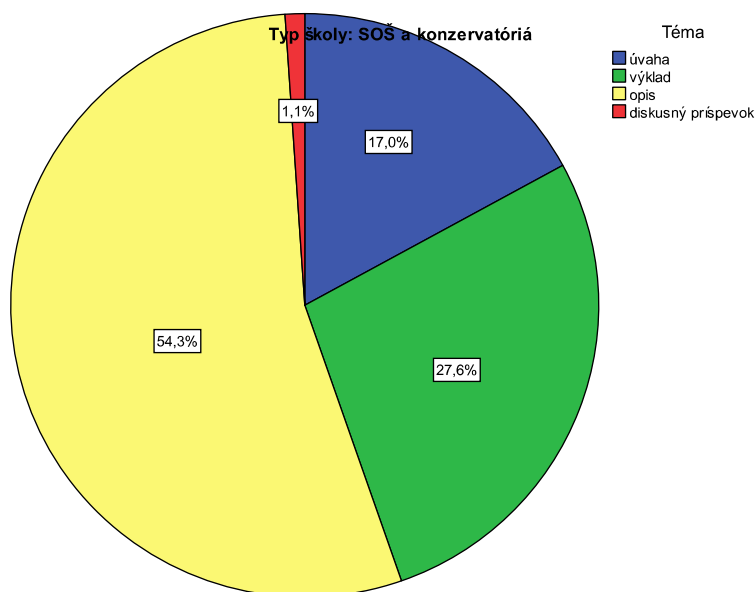
4.2. Úspešnosť PFIČ – 65,9 %

Pri analýze PFIČ nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť. Ako vidieť na nasledujúcich grafoch, rozdiely medzi skupinami žiakov, ktorí si vybrali úvahu, výklad a opis sú štatisticky významné, ale ide o príliš malé významové rozdiely. Významný rozdiel je vo výbere diskusného príspevku. Diskusný príspevok si pravdepodobne vybrali žiaci dobrí, preto má tento žáner najvyššiu úspešnosť.

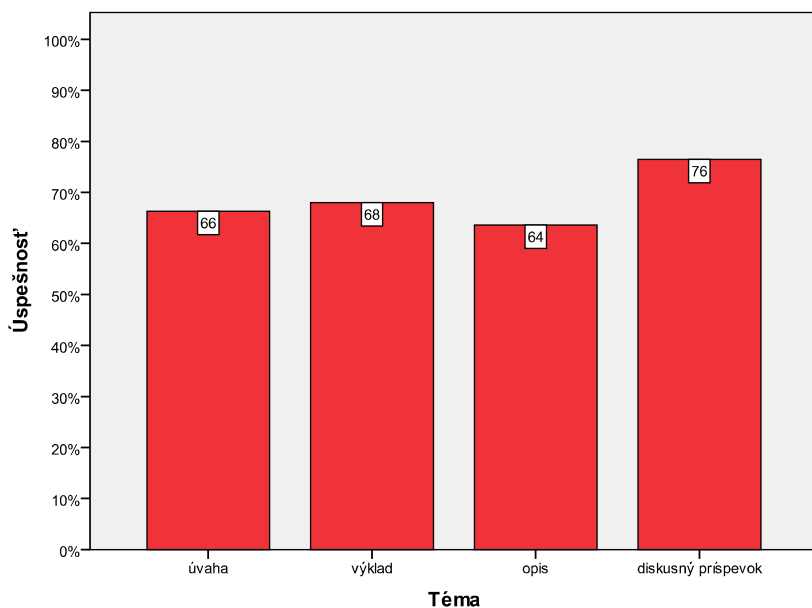
Nasledujúce grafy zobrazujú výber témy podľa druhu školy a úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ:

Obr. 19 Výber tém podľa druhu školy – gymnáziá

Obr. 20 Výber tém podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

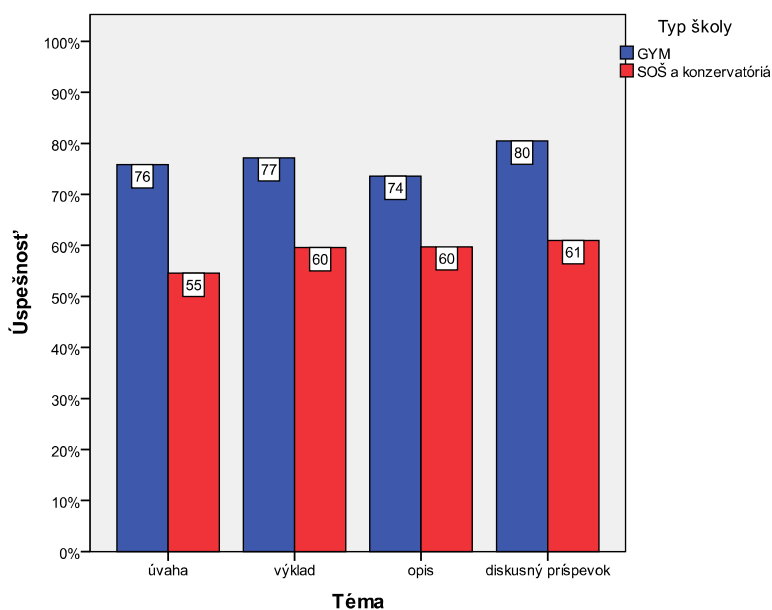

Obr. 21 Úspešnosť podľa tém

V nasledujúcej tabuľke je úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy.

Tab. 13 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

Téma	Druh školy	N	Priemer %	Štd. chyba priemeru
Úvaha	GYM	271	75,8	,9
	SOŠ a konzervatóriá	220	54,6	1,2
	Spolu	491	66,3	,9
Výklad	GYM	325	77,2	,8
	SOŠ a konzervatóriá	357	59,6	1,0
	Spolu	682	68,0	,8
Opis	GYM	271	73,6	,9
	SOŠ a konzervatóriá	701	59,7	,7
	Spolu	972	63,6	,6
Diskusný príspevok	GYM	54	80,5	1,8
	SOŠ a konzervatóriá	14	61,0	6,6
	Spolu	68	76,5	2,2

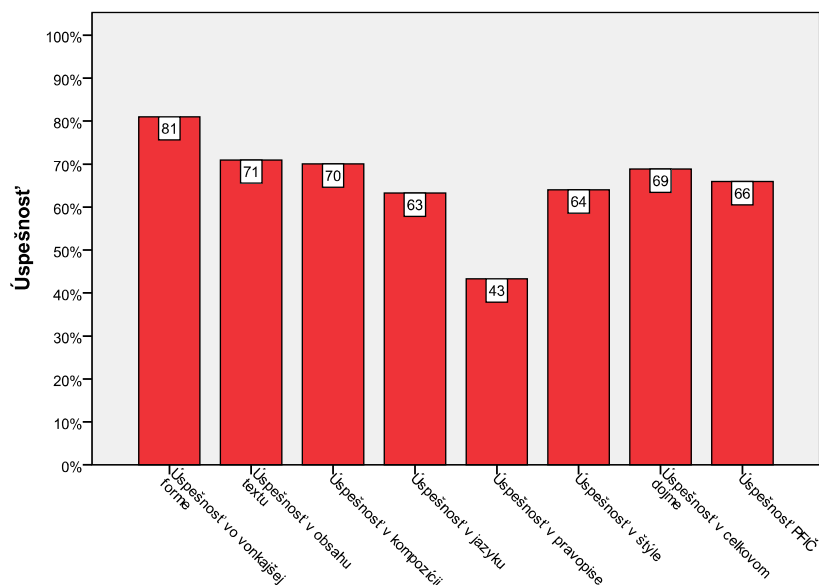
Obr. 22 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach štatisticky významne lepšie ako výsledky žiakov stredných odborných škôl. Najzreteľnejšie rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy sa zistili u žiakov, ktorí si vybrali úvahu (na úrovni silnej vecnej signifikancie), v ostatných témach išlo o rozdiely na úrovni strednej vecnej signifikancie.

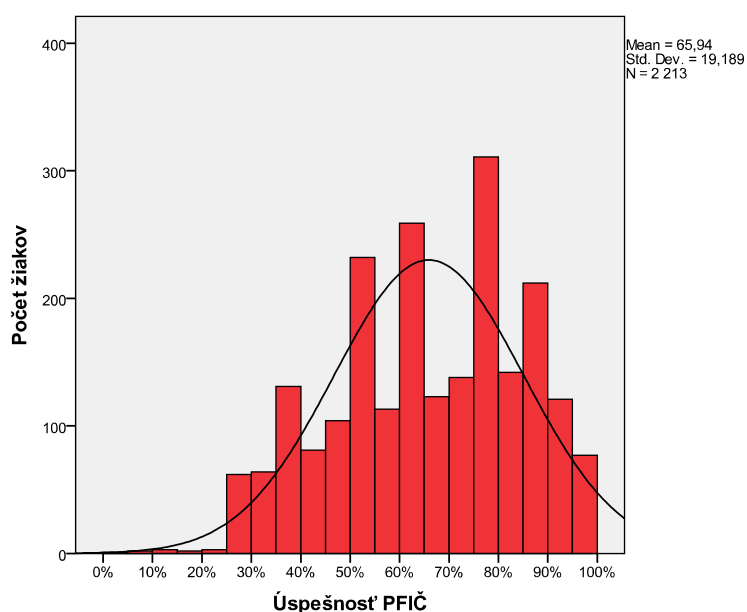
Tab. 14 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
81,0	71,0	70,0	63,3	43,3	64,0	68,9	65,9

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci vo vonkajšej forme, v obsahu textu, v kompozícii a v celkovom dojme. Štýl a jazyková stránka textu dosiahli priemerné hodnotenie nad 60 percent. Opäť musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú slabé výsledky, 43,3 percent je oproti ostatným častiam veľmi málo. Pravopis je najslabším článkom PFIČ, žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých, rezervy majú všetci.

Obr. 23 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

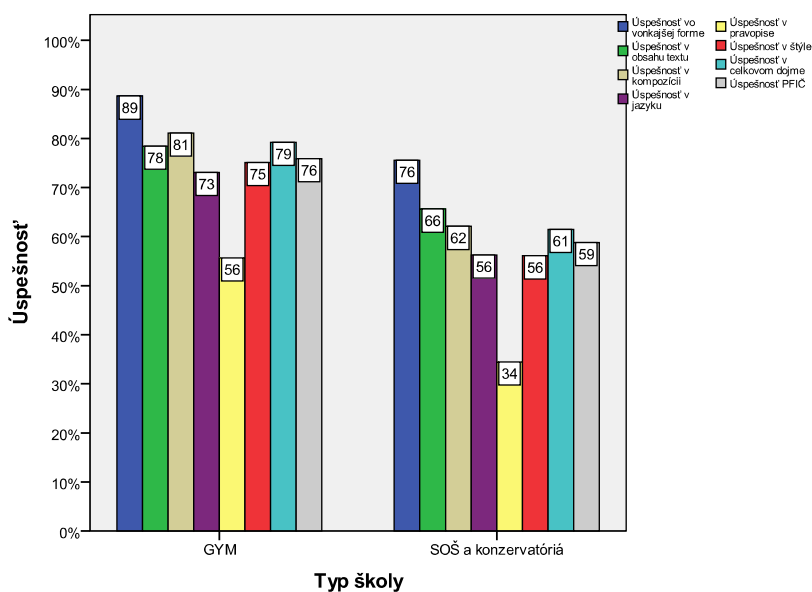

Obr. 24 Histogram úspešnosti PFIČ

Vo všetkých oblastiach písomnej práce lepšie bodovanie dosiahli žiaci gymnázií. Najslabšie výsledky aj gymnazisti dosiahli v pravopise. Rozdiely medzi žiakmi rozdelenými podľa druhu školy boli v každej oblasti približne rovnaké. V tabuľke je priemerný počet bodov dosiahnutý v jednotlivých oblastiach na gymnáziách a ostatných stredných školách.

Tab. 15 Priemerná úspešnosť žiakov v oblastiach podľa druhu školy

Druh školy	Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
GYM	88,6	78,5	81,1	73,1	55,7	75,1	79,2	75,9
SOS a konzervatóriá	75,6	65,6	62,1	56,3	34,5	56,1	61,5	58,8
Spolu	81,0	71,0	70,0	63,3	43,3	64,0	68,9	65,9

Obr. 25 Priemerná úspešnosť žiakov v oblastiach podľa druhu školy

Hranicu 25 % a viac, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, nedosiahlo 19 žiakov, čo predstavuje 0,86 % z celkového počtu testovaných žiakov.

Záver

Na výsledky riešenia testu externej časti MS z maďarského jazyka a literatúry sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test EČ MS z maďarského jazyka a literatúry riešilo 2 229 maturantov. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili približne 77,0 percent, súkromné školy 14,8 percent a cirkevné školy 8,2 percent. Gymnázia boli zastúpené 40 percentami a SOŠ a konzervatóriá 60 percentami. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 127 viac ako chlapcov.

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **69,3** percentná.

Výkon žiakov podľa krajov bol vyrovnaný, najúspešnejší boli žiaci Bratislavského kraja a najmenej úspešní žiaci Banskobystrického kraja. Podľa zriaďovateľa najlepšie výsledky dosiahli žiaci cirkevných škôl. Z hľadiska druhu školy, výkon žiakov gymnázií je lepší, ako výkon žiakov ostatných stredných škôl. V porovnaní podľa pohlavia priemerný výkon dievčat bol mierne lepší, ako priemerný výkon chlapcov. Celkovo bol test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený. Ak porovnáme výkon podľa polročnej klasifikácie žiaka z maďarského jazyka a literatúry, úspešnosť v teste podľa predpokladu klesala s ich klasifikačným stupňom. Dá sa konštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli primerané populácii, ktorá tento test riešila.

Vyhodnotenie úspešnosti žiakov v jednotlivých oblastiach konštatuje zhoršenie výsledkov v oblastiach pravopis, reč a jazyk, lexikológia a literárna teória. Zlepšenie sme zaznamenali v oblastiach čítanie s porozumením, zvuková stránka jazyka, morfológia, syntax, štylistika a literárna história. Zhoršenie alebo zlepšenie žiakov v jednotlivých oblastiach sa len konštatuje, medziročné porovnanie nie je relevantné vzhľadom na meniaci sa počet úloh v testoch a aj meniacu sa náročnosť. Úspešnosť úloh s výberom odpovede a úloh s krátkou odpoveďou je porovnateľná. Gymnazisti boli vo všetkých oblastiach testu lepší ako žiaci ostatných stredných škôl.

Pri hodnotení výsledkov PFIČ treba brať do úvahy fakt, že aj pri dôslednom dodržiavaní bodovania podľa kritérií hodnotenia je posudzovanie písomnej práce veľmi náročné a ovplyvnené subjektívnymi faktormi. Uvedomujeme si, že pokiaľ bude hodnotenie PFIČ prebiehať na jednotlivých školách, nikdy nemôžeme hovoriť o objektivite v pravom slova zmysle. Napriek tomu môžeme konštatovať, že na výsledkoch dosiahnutých v jednotlivých častiach písomnej práce badať veľký posun k objektivizácii, učitelia veľmi rozvážne bodujú jednotlivé časti a len v ojedinelých prípadoch žiaci dosahujú plných 28 bodov, najvyššie možné bodovanie, ktoré môžu dosiahnuť.

Pre MS 2013 už nadobudne platnosť legislatívna zmena, podľa ktorej žiak, ktorý nebude úspešný ani v EČ ani v PFIČ MS, môže vykonať ÚFIČ v riadnom termíne, ale v nasledujúcom školskom roku bude musieť opakovať jednu alebo obe písomné časti MS (podľa výsledku ÚFIČ). Vzhľadom na tieto skutočnosti považujeme za potrebné uviesť aj počet žiakov, ktorí boli neúspešní v oboch častiach (EČ a PFIČ) maturitnej skúšky. Z maďarského jazyka a literatúry neuspeli 3 žiaci, čo predstavuje 0,14 % z celkového počtu 2 206 žiakov, ktorí písali obidve časti MS.

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. *Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese.* Exam: Bratislava 1999.
2. *Špecifikačná tabuľka testu z maďarského jazyka a literatúry.* Interný materiál.: NÚCEM: Bratislava 2011.
3. *Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry.* ŠPÚ: Bratislava 2008, 2010.
4. *Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dat.* Portál: Praha 2004.
5. Kolektív: *Standards pro pedagogické a psychologické testování.* Testcentrum: Praha 2001.
6. *Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov.* ŠPÚ: Bratislava 1996.
7. Péteryová, E., Kčinantová, K.: *Správa o výsledkoch externej časti MS maďarský jazyk a literatúra.* NÚCEM: Bratislava 2011.
8. *Juščáková, Z.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry.* NÚCEM: Bratislava 2012.
9. *Kšinantová, K.: Záverečná správa zo štatistického spracovania PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry.* NÚCEM: Bratislava 2012.
10. *Ritomský, A., Zelmanová, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní. Položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS.* ŠPÚ: Bratislava 2003.
11. *Ritomský, A., Zelmanová, O., Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS.* ŠPÚ: Bratislava 2002.
12. *Sklenárová, I. – Zelmanová, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS.* ŠPÚ: Bratislava 2005.
13. *SPSS Base 10.0 User`s Guide.* by SPSS Inc.: Chicago 1999.
14. *SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide.* by SPSS Inc.: Chicago 1996.
15. *Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum.* Metodické centrum: Bratislava 1998.
16. *Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume.* Gaudeamus: Hradec Králové 1993.